

Devlete ait hastanelere yapılan tıbbi cihaz satışlarına ilişkin ticari alacakların 2547 sayılı Kanun kapsamında iskonto uygulanmak suretiyle Maliye Bakanlığında tahsili nedeniyle feragat edilen kısım hk.

Sayı:

64597866-105[324]-E.19391

Tarih:

12/09/2018

T.C.GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığı

Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü

Sayı : 64597866-105[324]-E.19391

12.09.2018

Konu : İlgili üniversite saymanlığı yerine Maliye Bakanlığında iskonto oranı uygulanmak suretiyle tahsil edilen alacakların iskonto oranına isabet eden tutarının değersiz alacak sayılıp sayılmayacağı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; beşeri ilaçların, biyolojik ürünlerin, hastane ürünlerinin, kozmetik ürünlerin, tüketici ürünlerinin, zirai mücadelede kullanılan pestisit ve benzeri maddelerin, tıbbi alet ve malzemelerinin her türlü ithalat ihracat ve yurt içi toptan ve perakende ticareti faaliyetinde bulunduğunuz, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun geçici 75 inci maddesi kapsamında, devlete ait çeşitli üniversite hastanelerine yapılan tıbbi cihaz satışları nedeniyle oluşan kayıtlı ticari alacaklarınızın, iskonto uygulanmak suretiyle, Maliye Bakanlığı bütçesinden döner sermaye işletmesine aktarılacak kaynak yoluyla tahsili için başvuruda bulunduğunuz, Kanunda yer verilen düzenlemeler çerçevesinde şirketinizin kanuni defterlerinde kayıtlı olan ticari alacak tutarlarına Maliye Bakanlığı tarafından belirlenmiş oranlarda iskonto uygulanacağı ve şirketinizin bu tutardan feragat edeceği belirtilmek suretiyle, feragat edilen iskonto tutarının kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesinde, kazai bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacakların değersiz alacak olacağı, değersiz alacakların, bu mahiyete girdikleri tarihte tasarruf değerlerini kaybedecekleri ve mukayyet kıymetleriyle zarara geçirilerek yok edileceği ve işletme hesabı esasına göre defter tutan mükelleflerin bu madde hükmü kapsamına giren değersiz alacaklarını gider kaydetmek suretiyle yok edeceği hüküm altına alınmıştır.

Bu bağlamda mezkûr madde uygulamasında değersiz alacak; kaybedilmiş, tahsiline imkân kalmamış, değeri sıfıra inmiş bir alacak olup, alacağın bu durumunun, kazai bir hükümle veya kanaat verici bir vesika ile tevsik edilmesi icap etmektedir. Kazai bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hâkim tarafından hükmedilmiş olması; kanaat verici vesika teriminden ise ödemeyi imkânsız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgeler anlaşılmalıdır. Alacağın tahsil güçlüğüne objektif ve inandırıcı belgelerle ortaya konması değersiz alacak uygulaması bakımından önem arz etmekte

olup, Kanun Koyucu tarafından da, değersiz hale geldiği ileri sürülen alacağın ciddi olarak takip edildiğine ilişkin çabaların kazai bir hüküm veya kanaat verici bir vesika ile tevsiki öngörülmüştür.

Kanaat verici bir vesikadan ne anlaşılması gerektiği hususunda ise Kanunda yeterli açıklık bulunmamakla birlikte, mezkûr madde uygulamasında kanaat verici vesikalara;

- Borçlunun herhangi bir mal varlığı bırakmadan ölümü veya 4721 sayılı Türk Medeni Kanununun 32 ve izleyen maddelerine göre mahkemelerce borçlu hakkında verilen gaiplik kararı ve mirasçılardan mirası reddettiklerine dair sulh hukuk mahkemelerince verilmiş bulunan mirası red kararı,
- Borçlu aleyhine alacaklı tarafından açılan davayı borçlunun kazandığına dair mahkeme kararı,
- Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,
- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- Borçlunun dolandırıcılıktan mahkûm olması ve herhangi bir mal varlığı bulunmadığını belgeleyen resmi evrak,
- Borçlunun adresinin saptanamaması nedeniyle icra takibat dosyasının kaldırıldığını ve yasal süresi içerisinde yenileme talebinde de bulunulmadığını gösteren icra memurluğu yazısı,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar, (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)
- Ticaret mahkemesince borçlu hakkında verilmiş ve ilgili masa tarafından tasfiyeye tabi tutulmuş bulunan iflas kararına ilişkin belgeler

örnek olarak sayılabilir.

Öte yandan, Vergi Usul Kanununun 322 nci maddesi uygulamasında, alacağın değersiz hale geldiği yıl hesaplarına zarar olarak yazılması gerekmekte olup, ilgili olduğu yılda zarar yazılmayan alacağın sonraki yıllarda dikkate alınması mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan; 7104 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve Bazı Kanunlar ile 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 22 nci maddesi ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa eklenen geçici 75 inci maddede; devlete ait üniversitelerin tıp fakültelerine bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezi birimleri ile rektörlüklerine bağlı sağlık hizmeti sunan enstitüleri döner sermaye işletmelerinin 31/12/2017 tarihi itibarıyla muhasebe kayıtlarında yer alan ve düzenlemenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ilaç ve tıbbi malzeme alımlarına ilişkin borçlarının belirli şartlarla Maliye Bakanlığı bütçesinden aktarılacak kaynak ile ödenebilmesi öngörülmüştür.

Söz konusu maddede, "... Devlete ait üniversitelerin tıp fakültelerine bağlı sağlık uygulama ve araştırma merkezi birimleri ile rektörlüklerine bağlı sağlık hizmeti sunan enstitüleri döner sermaye işletmelerinin 31/12/2017 tarihi itibarıyla muhasebe kayıtlarında yer alan ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla ödenmemiş ilaç ve tıbbi malzeme alımlarına ilişkin borçları, ikinci fıkrada belirtilen şartların birlikte gerçekleşmesi halinde, Maliye Bakanlığı bütçesinden işletmeye verilen borç karşılığında ilgili döner sermaye muhasebe birimi tarafından defaten ödenir.

Gerçek veya tüzel kişi alacaklıların bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren kırk beş gün içerisinde;

a) Kapsama dâhil alacak tutarı yerine, vade tarihi ve alacağın türüne (ilaç, tıbbi malzeme türleri itibarıyla) göre Bakanlar Kurulunca belirlenecek olan iskonto oranlarının uygulanması sonucu hesaplanacak tutarın ödenmesini kabul ettiğine ve iskonto oranına tekabül eden tutardan feragat

ettiğine,

b) Kapsama giren alacakları için açmış oldukları davalar ile icra takiplerinden feragat ettiğine,

c) Kapsama dâhil alacaklardan bu madde uyarınca ödeme yapılanlarla ilgili hak ve alacakların hiçbir şekilde ihtilaf konusu yapılmayacağına

dair yazılı olarak ilgili işletmeye başvurması gerekmektedir. Alacaklılar ilgili işletmedeki kapsama dâhil tüm alacakları için başvuruda bulunmak zorundadır. Başvuru sırasında alacaklılar, bu fıkranın (b) bendi kapsamındaki feragat beyanını mahkemelere veya icra müdürlüklerine sunduklarına ilişkin tevsik edici belgeleri de ibraz etmek zorundadır..." hükmü bulunmaktadır.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre; devlete ait üniversite hastanelerine yapılan tıbbi cihaz satışlarınıza ilişkin ticari alacaklarınızın 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun geçici 75 inci maddesi kapsamında iskonto uygulanmak suretiyle Maliye Bakanlığında tahsili nedeniyle feragat edilen kısmı için, mezkûr maddede düzenlenen imkandan yararlanıldığına ilişkin tevsik edici belgelere dayanılarak, değersiz alacak uygulamasından faydalanmanız mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.